هو العلیم

اشعار مرحوم آیت اللَه شیخ محمد حسین غروی اصفهانی (کمپانی) فی مدیحة سیدالکائنات و اشرف الموجودات سیدالمرسلین و خاتم النبیین صلی اللَه علیه و آله و سلم

ترجیعات

(چهارده بند)

بند اول

ای خاک ره تو خطهٔ خاک ❊❊❊ پاکی ز تو دید عالم پاک

آشفتهٔ موی تست، انجم ❊❊❊ سرگشتهٔ کوی تست افلاک

ای بر سرت افسر «لعمرک» ❊❊❊ وی زیب برت قبای لولاک

تاج سرت افسر لعمرک ❊❊❊ تشریب برت قبای لولاک

زیب سرت افسر لعمرک ❊❊❊ دیبای برت قبای لولاک

ای رهبر و رهنمای گمراه ❊❊❊ وی هادی وادی خطرناک

عالم ز معارف تو واله ❊❊❊ تو نغمه سرای «ما عرفناک»

یا أعظم صورة تجلّی ❊❊❊ فیها اللَه،ما أدقّ معناک!

دامان جلالت ای شهنشاه ❊❊❊ هرگز نفتد بدست ادراک

ای بنده و مدح چون تو شاهی؟ ❊❊❊ حاشاک از

اینمدیحه حاشاک

فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت

الافلاک

بند دوم

ای مظهر اسم اعظم حق *** مجلای اتم و نور

مطلق

ای نور تو صادر نخستین *** وی مصدر هر چه

هست مشتق

ایعقل عقول و روح ارواح *** وی اصل اصول

هر محقق

ایشمس شموس و نور انوار *** وی اعظم نیرات

و اشرُق

ای فاتحهٔ کتاب هستی *** هستی زتو یافته است

رونق

در سیر تو ای نبیّ ختمی *** ذوالغایه بغایه گشت

ملحق

ای آیه ای از محامد تست *** قرآن مقدّس

مصدِّق

وصف تو بشعر در نگنجد *** دریا نرود میان

زورق

فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت

الافلاک

بند سوم

ای اصل قدیم و عقل اقدم *** وی حادث با قدیم

توأم

در رتبه توئی حجاب اقرب *** بودی تو نبی و

در گل آدم

طغرای صحیفهٔ وجودی *** هر چند توئی کتاب

محکم

با عزم تو چیست ایخداوند *** قدر قدر و قضای

مبرم؟

ملک و ملکوت در کف تست *** چون خاتمی

ای نبی خاتم

از لطف تو شمه ایست فردوس *** وز قهر تو

شعله ای جهنم

قد ملک است دربرت راست *** پشت فلکست

در درت خم

قهم خرد و زبان گویا *** در وصف تو عاجزند

وابکم

فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند چهارم

ای صاحب وحی و قلب آگاه *** دارای مقام «لی مع اللَه»

ای محرم بارگاه لاهوت *** وی در ملکوت حق شهنشاه

ای بر شده از حضیض ناسوت *** بر رفرف عزّ و شوکت و جاه

وانگه ز سرادقات عزّت *** بگذشتی و ماند امین درگاه

ای پایهٔ قدر چاکرانت *** بالاتر از این بلند خرگاه

از شرم تو زرد چهرهٔ مهر *** وز بیم تو دل دو نیم شد ماه

این بوی بهشت عنبر ینست *** یا ذکر جمیل تو درافواه؟

از نیل تو پای وهم لنگست *** وز ذیل تو دست فهم کوتاه

فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند پنجم

ملک و ملکوت از تو پر نور *** ای در تو عیان تجلّی طور

با روی تو چیست بدر انور؟ *** با موی تو چیست لیل دیجور؟

روی تو ظهور غیب مکنون *** موی تو حجاب سرّ مستور

در خطّهٔ ملک استقامت *** قدّ تو باعتدال مشهور

ای از تو بپا نظام عالم *** وی بی تو جهان هباء منثور

اول رقم تو لوح محفوظ *** رشح قلمت کتاب مسطور

خر گاه تو فوق سقف مرفوع *** درگاه تو رشک بیت معمور

مداحی من ترا چنانست *** کز چشمهٔ خورثنا کند کور

فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند ششم

ای گوهر قدس و فیض اقدس *** وی صبح ازل

إذا تنفّس

ذات تو ز هر بدی منزّه *** زالایش نیستی مقدّس

خاک در تست عرصهٔ خاک *** فرمان بر تست

چرخ اطلس

دست من و دامن تو؟ هیهات *** عنقا نشود

شکار کرکس

طبع من و وصف صورت تو؟ *** معنای دقیق و

طفل نورس

مدح تو چنانکه لایق تست *** در عهدهٔ خالق تو

و بس

در نعت تو هر بلیغ ابکم *** در وصف تو هر

فصیح اخرس

نعت من و شأن تو؟ تعالی *** وصف من و قدر

تو؟ تقدّس

فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت

الافلاک

بند هفتم

ای نقطهٔ ملتقای قوسین *** وی خارج از احاطهٔ

أین

ای واسطهٔ وجوب و امکان *** وی مبدء و

منتهای کونین

ای رابطهٔ قدیم و حادث *** وی ذات تو جامع

الکمالین

ای واحد بی نظیر و مانند *** کز بهر تو نیست

ثانی اثنین

جز تو که نهاده پای رفعت *** بر عرش، فکان

قاب قوسین؟

غیر از تو که فیض صحبت دوست *** دریافت و

لاحجاب فی البین؟

دیدیّ و شهیدی آنچه را *** «لا اُذنٌ سمعت و

لارأت عین»

با قدر تو وصف من بود نقص *** با شأن تو مدح

من بود شین

فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت

الافلاک

بند هشتم

ای بدر تمام و نیّر تامّ *** با نور تو نیّرات اجرام

در جنب تو، مبدلات لاشیء *** با بود تو،

کائنات أعدام

ای نقش نخست و حرف اول *** وی امّ کتاب و امّ اقلام

ای مرکز جملهٔ دوائر *** آغاز ز تست و ز تو انجام

یکنفخهٔ تست هر قدر فیض *** وز یک نظر تو هر چه انعام

عالم همه یک تجلّی تست *** از صبح ازل گرفته تا شام

ای محرم خاصّ محفل قدس *** وی بر همه خلق رحمت عام

مدح تو چنانکه درخور تست *** از ما طمعی بود بسی خام

فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند نهم

ای آینهٔ تجلی ذات *** مصباح *** وجود را تو مشکوة

ای ماه جمال نازنینت *** نور الأرضین و

السماوات

چون شمس حقیقت تو سرزد ❊❊❊ اعیان وجود

جمله ذرات

ذات تو حقیقة الحقائق ❊❊❊ نفس تو هویّة

الهویّات

ای نسخهٔ عالیات احرف ❊❊❊ وی دفتر محکمات

آیات

ای پایهٔ رتبهٔ منیعت ❊❊❊ برتر ز مدارج خیالات

وی قامت معنی رفیعت ❊❊❊ بیرون ز ملا بس

عبارات

در نعت تو از عزیز کونین ❊❊❊ این جمله

بضاعتیست مزجاة

فرموده بشأنت ایزد پاک ❊❊❊ لولاک لما خلقت

الافلاک

بند دهم

یا نیر کل مظلم داج ❊❊❊ یا هادی کل راشد ناج

دین تو چو شمع عالم افروز ❊❊❊ آئین تو چون

سراج وهّاج

ای صدر سریر قاب قوسین ❊❊❊ وی بدر منیر اوج

معراج

ای گشته جواهر حقائق ❊❊❊ در درج حقیقت تو ادراج

در حلقهٔ بندگان کویت ❊❊❊ عقلست کمین غلام محتاج

در منطقهٔ بروج قدرت ❊❊❊ بر جیست سماء ذات ابراج

بر فرق سپهر و فرقدانش ❊❊❊ خاک در تست درّة التاج

با قدر تو چیست هر دو گیتی؟ ❊❊❊ یک قطره کنار بحر موّاج!

فرموده بشأنت ایزد پاک ❊❊❊ لولاک لما خلقت الافلاک

بند یازدهم

ای عقل نخست و حقّ ثانی ❊❊❊ ذات تو حقیقة المثانی

مرآة وجود، چون توأش نیست ❊❊❊ یک صورت و یک جهان معانی

ای در تو جمال حقّ نمودار ❊❊❊ زیبندهٔ تست «من رآنی»

ای طور تجلّی الهی *** صد همچو کلیم در تو فانی

گر کنه تو را کلیم جوید *** طور است و جواب لن ترانی

ای منشأ عالم عناصر *** وی مبدء فیض آسمانی

ای پادشه سریر سرمد *** وی خسرو ملک جاودانی

اوصاف تو در بیان نگنجد *** ور هر سر مو شود زبانی

فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند دوازدهم

یا دافع جیشة الاباطیل *** یا دامغ صولة الاضالیل

قرآن تو برده حکم تورات *** فرقان تو کرده نسخ انجیل

بر خوان تو ریزه خوار میکال *** طفلی است بمکتب تو جبریل

سیمای تو داده داد تکبیر *** بالای تو کرده کار تهلیل

ای صورت تو برون ز تشبیه *** وی معنی تو

برون ز تمثیل

ذات تو مثال ذات بیمثل *** اوصاف تو فوق حدّ

تکمیل

مشکوة مقام جمع و اجمال *** مرآة مقام فرق و

تفصیل

مدح تو و من؟ خیال باطل *** وصف تو و من؟

نتیجه تعطیل

فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت

الافلاک

بند سیزدهم

ای اصل اصیل و فرع ممدود *** وی جامع علم و

دوحهٔ جود

ای عین عیان و قلب عرفان *** وی گنج نهان و

سر معبود

ای شمع جمال و نور مطلق *** وی شاهد بزم

غیب مشهود

این نشئه نه جای جلوهٔ تست *** میعاد، شهود و

یوم موعود

فرش ره تست عرش اعظم *** عرش تو بود مقام

محمود

یا شافی صدر کل مصدور ❊❊❊ من أعذب منهل و

مورود

از چشمهٔ فیض تست سیراب ❊❊❊ دردار وجود هر

چه موجود

مدح تو نه حدّ ممکناتست ❊❊❊ بی حد نشود

محاط محدود

فرموده بشأنت ایزد پاک ❊❊❊ لولاک لما خلقت

الافلاک

بند چهاردهم

ای فیض مقدّس از شوائب ❊❊❊ وی نور مهذّب از

غیاهب

ارواح ز فیض تو در أشباح ❊❊❊ ای مظهر واهب

المواهب

آفاق به نور تو منوّر ❊❊❊ ایشمس مشارق و

مغارب

ایجاد تو منتهی المقاصد ❊❊❊ إبداع تو غایة

المطالب

جلّ الملک البدیع صنه ❊❊❊ ما اودع فیک من

عجائب!

یا من بفنائه الرواحل *** رحلّت و اُنیخت الرکائب

خر گاه تو مطرح الامانی *** در گاه تو معقل الرغائب

با شأن تو چیست این مدایح؟ *** با قدر تو چیست این مناقب؟

فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک